

ПРЕС КЛИПИНГ

29.новембар 2011.

НАСЛОВИ

Пропао штрајк просветара;(стр.2)

Синдикат просветних радника током децембра одлучује о даљим корацима; (стр.2)

Прети ли Србији привредни слом?; (стр.4)

Зајам решење за кризу?; (стр.6)

Економско успоравање ЕУ и источни грех; (стр.7)

ЕУ дрма грип, а Србија прехлађена; (стр.9)

Ђирић:Оправдани захтеви привредника; (стр.12)

Лекарску плату одређују пацијенти; (стр.13)

Штрајк у 146 школа, почела исплата награда; (стр.14)

Седница Социјално-економског савета Србије; (стр.15)

Свако слободно место јури 175 незапослених; (стр.16)

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:355474-Propao-strajk-prosvetara>

Пропао штрајк просветара

И. М.

Просветари учлањени у Унију синдиката просветних радника у понедељак су организовали једнодневни штрајк упозорења

ПРОСВЕТАРИ учлањени у Унију синдиката просветних радника у понедељак су организовали једнодневни штрајк упозорења. У Синдикату кажу да је штрајковало 150 школа, од чега је половина потпуно обуставила наставу, а друга половина часове скратила на пола сата. Из Министарства просвете и науке поручили су, међутим, да је реч о 18 школа у потпуном и 78 у делимичном штрајку.

Како у Србији постоји 1.815 школа, протест Уније, која има чланство у 700 школа, и није претерано успешан. Просветари су, углавном, одустали, јер разлог за протест нису биле зараде, услови рада или закони, већ неисплаћене јубиларне награде. Највећи одзив просветара био је у Чачку, где је у 13, од укупно 23 школе, потпуно обустављена настава. У овом граду исплаћене су јубиларне награде за 2011. годину, а председник градског одбора Синдиката образовања Радован Кувекаловић рекао је да су награде исплаћене у нето, а не у бруто износима, па је и то један од разлога за штрајк.

У Београду и још неким градовима почела је у понедељак исплата јубиларних награда, због којих је штрајк упозорења и био најављен. Прво се исплаћују ова јубиларна примања за 2011. годину, а после тога на ред треба да дођу и 2009. и 2010. година.

<http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/292404/Sindikato-prosvetnih-radnika-tokom-decembra-odlucuje-o-daljim-koracima>

Одржан штрајк упозорења

Синдикат просветних радника током децембра одлучује о даљим корацима

Бета

Унија синдиката просветних радника Србије, након данашњег штрајка упозорења, пратиће током децембра исплату јубиларних награда и у складу с тим одлучити о даљим корацима, изјавио је вечерас председник тог синдиката Драган Матијевић.

"Једна од могућности је и да не завршимо прво полугодиште тако што нећемо одржати седнице наставничких већа", казао је Матијевић агенцији Бета.

Он је навео да ће у међувремену са представницима осталих синдиката разговарати о заједничком деловању.

Матијевић је напоменуо да није једини проблем исплата јубиларних награда, већ треба решити и питање коефицијената зарада, као и донети протокол о повећању зарада током наредне 2012. године.

- Министар просвете Жарко Обрадовић рекао је да разуме да поједини просветни радници траже да држава испуни обавезе које је преузела, али да не може да разуме да користе штрајк. Више о томе прочитајте у [посебној вести](#).

У Београду је почела исплата јубиларних награда запосленима у просвети, потврђено је данас агенцији Бета у Градској управи.

Новац за јубиларне награде уплаћен је у петак поподне, а наредних дана ће сви просветни радници у главном граду добити новац, заостале уплате за претходне две године, и оне за текућу, 2011. годину, навели су у градској управи.

Унија просветних радника Србије данас је организовала једнодневни штрајк упозорења, уз потпуну обуставу рада или

скраћење часова на 30 минута.

Матијевић је изјавио је да је данас штрајковало 150 основних и средњих школа у Србији. У половини је била потпуна обустава настава, а у половини су часови били скраћени на 30 минута.

Министарство просвете и науке Србије је саопштило да је данас од 1.815 школа у Србији делимично штрајковало 78, а у 18 је настава била потпуно обустављена.

Унија синдиката просветних радника Србије има 42.000 чланова у око 700 школа у Србији.

Више удружења послодаваца изашло са јединственим захтевима да Влада и Народна банка предузму мере за оживљавање економије, али одговора нема

Прети ли Србији привредни слом?

Аутор: Љ. Буквић - А. Милошевић

Београд - Бизнисмени Србије, уједините се! То је порука с којом су пре неколико дана неколико удружења привредника и економиста послали писмо Влади Србије и Народној банци, тражећи од њих да предузму све мере како би банке пристале да смање камате предузећима и да им репрограмирају постојећа дуговања, јер у супротном, како кажу, прети колапс привредног система. Министар економије Небојша Ћирић подржао је њихове захтеве, али из Владе, али и из кругова аналитичара, стижу оптужбе о томе да захтеви привредника представљају само списак лепих жеља, односно да му недостају решења која би показала како остварити све захтеве, а да се не угрози функционисање државе.

- Привредници ове захтеве истичу већ јако дуго. Сада је ситуација другачија у том што су се сви привредници сложили и схватили да сви имају заједнички интерес, од малих и средњих предузећа, па све до највећих компанија. Ако дође до привредног слома, то ће све једнако погодити. Раније су ове захтеве Влади и Народној банци истицале поједине групе, одређена удружења и слично, док је сада реч о једном широком покрету, који има тежину. Власт, међутим, очигледно не жели да предузме било шта - каже Никола Павичић, власник компаније Синтелон и потпредседник Уније послодаваца Србије, додајући да нико из власти није контактирао потписнике отвореног писма.

Према Павичићу, велики проблем је у томе што „НБС ствари посматра сувише уско“ и „види само једну страну проблема“.

- Народна банка се брине само о томе како да сасече инфлацију и да постигне стабилност и у том циљу држи високе камате. Али, она губи из вида и други циљ, а то је висок привредни раст, који на овај начин убија. Економска активност се високим каматама уништава, а ако она пропадне онда државни буџет неће имати одакле да се пуни - истиче Павичић. Према његовим речима, држава је до сада водила „опасну игру“ са чврстим динаром, која је погодовала увозницима, али штетила извозницима.

Упитан да прокоментарише оптужбе да су привредници Влади само испоручили листу жеља, али не и предлог које би потезе требало повући, на пример у ситуацији ако држава пристане на захтев да се смање пореска оптерећења, Павичић каже да би одговоре требало пронаћи управно на заједничком састанку привредника, Владе, НБС и синдиката. Једноставних решења, како каже, нема и сигурно је да камате не могу да падну преко ноћи, али с обзиром на то да је „од 2008. до сада изгубљено неколико стотина хиљада радних места“, сви морају заједнички да раде да пронађу решење.

Председник Асоцијације малих и средњих предузећа Милан Кнежевић каже за Данас да је највећи проблем то што држава досад није урадила све што је требало и што се сада, обећавајући у својим предизборним програмима исте ствари као пре десет година, понаша као лекар који је најпре инфицирао своје пацијенте а сада хоће да их лечи.

- Држава није урадила ништа у последњих 10 година, ништа на реформи пореског система, смањењу сиве економије, ефикасности правосуђа, раздуживању према привреди - истиче Кнежевић.

Привредници годинама „ратују“ са државом, сматра он, али ништа нису успели да ураде нити да на било који начин утичу. Сада имамо ситуацију, напомиње Кнежевић, да су сви незадовољни и просветари, и полиција, и синдикати.

- А каква је то држава у којој су сви незадовољни - пита се Кнежевић. Он напомиње да су привредници у праву за готово све што траже од државе, али не и када је у питању смањење обавезних резерви и повећање рока за отплату кредита. Субвенционисани кредити су се, када су узимани, отплаћивали по каматној стопи од четири одсто, сада су те камате порасле на 11 одсто, напомиње Кнежевић, и то је разлог због ког је велики број фирми изгубио кредитни рејтинг. „Падају сви приходи и не можемо очекивати да ће у неком скоријем периоду било шта да буде боље“, наглашава он. Кнежевић каже да би привредници од 50 до 70 одсто свог пословања требало да финансирају из сопствених средстава, а не да се ослањају на кредите. Он Владу сада види као акционарско друштво у ком свако гледа своје интересе, а не јавне и опште.

Председник Уније послодаваца Србије Небојша Атанацковић каже да је ситуација све тежа и тежа и да време уопште није наш савезник.

- Много је пропуштено од 5. октобра досад, уместо да смо налазили права решења, да нисмо злоупотребљавали приватизацију, размишљали о запошљавању радника. Ако је истина да је ушло у земљу 75 милијарди евра за све ове године, онда их је требало боље искористити - истиче Атанацковић. Он не види како би Србија која се већ превише задужила могла то даље да чини и да је неко на време морао да размишља да не може да се живи од позајмица већ да мора и да се ради. Проблем који послодавци имају је, напомиње он и неразумевање синдиката и зато би било добро када би сви заједно, и они и синдикати и држава нашли начин да се договоре. Оно што нам је неопходно, сматра Атанацковић, јесте озбиљна производња јер не можемо једном ногом да будемо у договореној економији, а другом у тржишној.

Драгољуб Вукадиновић, председник Управног одбора Металца, каже да није директно упознат са изнетим захтевима, али да се „свакако нешто мора урадити како би се спречило да се привреда угуши“ у оваквим околностима, при чему и он као један од главних механизма види смањење каматних стопа на „ниво приближан оном који плаћају фирме у свету“.

- Постоји неколико опција о којима се разговара када је у питању начин на који држава може да помогне привреди путем пореске политике. Једна варијанта је да се повећа ПДВ па да се на тај начин надомести губитак у буџету који би настао када би се истовремено смањила пореска давања привредницима. Друга могућност је да ПДВ остане на садашњем нивоу, али да се сузбије сива економија па да се тако попуни државна каса. Трећа опција је да држава смањи нерационалне расходе и да се тако ослободе средства за улагања у инфраструктуру и отвори простор у буџету за мање порезе - набраја Вукадиновић, додајући да он лично не очекује да ова влада уради било шта од тога.

Према његовим речима, тај посао ће пасти на наредну Владу, али се плаши да ће и та Влада да себи „узме годину дана да се упозна са системом“, као што је урадила ова, а да после тога ништа неће урадити, већ ће поново чекати нове изборе и опет нову Владу.

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/zajam_resenje_za_krizu.4.html?news_id=229004

Привремена влада Белгије донела рестриктиван буџет за 2012.

Зајам решење за кризу?

Аутор: З. М. Цвијић

Брисел, Париз - Иако Белгијом већ више од 500 дана, од јуна 2010, управља влада у оставци, шест странака Валоније (франкофонски део) и фламанских провинција, успеле су у суботу да се договоре и донесу федерални буџет за 2012. Тако су још једном показале да земља са чврстим институцијама може да функционише упркос политичке нестабилности.

Договор је, ипак, постигнут под притиском, након што је дан раније агенција Стандард&Пур, смањила оцену кредитне способности Белгије од АА+ на АА, позивајући се на политичку нестабилност земље коју води влада у оставци неспособна да донесе буџет. Како би зауставили даљи пад оцене кредитне способности, странке су се брже боље договориле око буџета и најавиле да ће формирати нову владу у блиској будућности. Занимљиво је и да се опет Елио д Рипо помиње као будући премијер, мада је он пре две недеље вратио мандат краљу, јер није успео да постигне договор са политичким странкама.

Европска унија захтева од Белгије да уштеди 11,3 милијарде евра, како би државни дефицит у 2012. био мањи од три одсто бруто друштвеног производа (БДП), док укупна уштеда до 2015. треба да достигне двадесетак милијарди. За Белгију са БДП-ом од око 280 милијарди евра, то представља изузетан напор, који штампа те земље оцењује као „историјски“. Синдикати су одмах заказали протесте за суботу, 2. децембар.

Земљу оптерећују четири милијарде евра потребних за спасавање банке Дексиа, као и још 1,5 милијарди за инвестициони фонд Цера, који је својевремено откупио пропалу белгијску банку КБЦ. Председник владе у оставци, Ив Летерм, најављује расписивање великог државног зајма који би уписивали грађани. Акценат би био стављен на атрактивну штедњу, а не на помоћ земљи. На финансијском тржишту Белгија може да добије кредит са интересом који може да достигне вредност од 5,7 одсто.

О расписивању зајма отвореног за грађане размишља и Француска, која данас на финансијском тржишту позајмљује уз камату од око 3,7 одсто. Зајам са каматом између 2,7 и 3,7 одсто био би врло занимљив за штедише и Белгије и Француске, тако да се већ процењује да би расписивање зајма био успех у обе земље. Противници зајма указују да је Немачка прошле недеље успела да пласира на финансијско тржиште само 3,6 милијарди евра од понуђених шест. Међутим, понуђене облигације су доносиле само 1,6 одсто интереса на годину дана.

Најзад, треба се сетити, да је Француска значајно ублажила кризу 1929. расписивањем грађанског зајма.

Економско успоравање ЕУ и источни грех

Просечне и годишње стопе раста БДП-а (%)

Регион - земља	1993-2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2003-2010.
Развијене земље	2,8	1,9	3,1	2,7	3,1	2,8	0,1	-3,7	3,1	1,7
САД	3,4	2,5	3,5	3,1	2,7	1,9	-0,3	-3,5	3,0	1,6
В. Британија	3,1	2,8	3,0	2,2	2,8	2,7	-0,1	-4,9	1,4	1,2
Шведска	2,8	2,3	4,2	3,2	4,3	3,3	-0,6	-5,3	5,7	2,1
Еврозона	2,1	0,7	2,2	1,7	3,2	3,0	0,4	-4,3	1,8	1,1
Немачка	1,4	-0,4	0,7	0,8	3,9	3,4	0,8	-5,1	3,6	0,9
Француска	2,0	0,9	2,3	1,9	2,7	2,2	-0,2	-2,6	1,4	1,1
Цент. и ист. Европа	3,2	4,8	7,3	5,8	6,4	5,5	3,1	-3,6	4,5	4,2

Извор: ММФ (октобар 2011)

Глобална економска криза посебно је снажно погодила ЕУ, али остаје нејасно зашто су ти удари тежи него у случају других развијених економија. Грчки дугови јесу велики, али не могу угрозити ЕМУ (Економска и монетарна унија) и ЕУ. Фискални дефицити и екстерне обавезе свих земаља ПИИГС-а могу угрозити, али не и срушити ову европску грађевину.

Да ли криза пружа алиби за све претходне грешке, јер је она прокажени универзални кривац? На њу се може прикачити ксенофобични „аргумент” о штетним последицама ширења Уније током протекле деценије. Провера ових тврдњи, које се често истичу као аксиоми, захтева суочавање са чињеницама. Најважније показује наредна табела.

Економски раст земаља евро-зоне, мерен њиховим бруто домаћим производом (БДП), био је спор не само деведесетих година, већ и на почетку новог миленијума. Најспорије расте највећа економија – Немачка. Затим наступа период изразите стагнације, тзв. рецесија раста, све до 2006. године.

Случајно или не, економско оживљавање земаља ЕМУ и укупне ЕУ почиње после метафоричког источног греха – пријема осам бивших социјалистичких земаља источне Европе, баш на дан Међународног празника рада, Првог маја 2004.

Двогодишњи опоравак прекида глобална криза 2008, узрокујући стагнацију, после које је следио пад производње. Контракција је опет већа у Немачкој него у Британији, упркос њеној повезаности са извориштем кризе – економијом САД. Због тога је и просечна стопа раста БДП-а земаља евро-зоне у периоду 2003–2010. пала на скромни 1,1 одсто, а у самој Немачкој на свега 0,9 одсто! При томе се на први поглед уочава заостајање ЕМУ групе у односу на остатак ЕУ, затим САД и развијене земље у целини.

Истовремено, земље централне и источне Европе, чланице и нечланице ЕУ, укључујући Србију (без Русије и ЗНД), остварују више просечне стопе раста већ током тешких деведесетих.

Економски раст ових земаља видно је убрзан протекле деценије, што је несумњиво допринело ублажавању удара кризе на старе чланице ЕУ. Намеће се закључак да би се ЕМУ и ЕУ у целисти суочиле са још тежим последицама кризе, али и преткризне атрофије да није било ширења на исток.

На крају, да ли се може разоткрити тајна економског успоравања ЕМУ и ЕУ? Непосредан узрок је спор раст агрегатне тражње. Трговински промет на мало у Немачкој годинама стагнира, што значи да се целокупан раст заснива на страниј тражњи. Чак и са немачким извозним перформансама, није могућ знатнији економски просперитет без повећања домаће тражње. Често се заборавља да потрошња покреће производњу, запошљавање и инвестиције, што је ненадмашни Кејнз објаснио пре више од осамдесет година. Зато је добро подсетити се његових речи.

Велики број добронамерних људи у овој земљи сматра да би, у циљу поправљања стања, требало штедети више него обично. Одбијајући да потроше већи део својих доходака, убеђени су да помажу повећању запослености... У одређеним условима овакво понашање било би сасвим исправно, но, на несрећу, данас је потпуно погрешно. Наноси огромну штету и – налази се на супротном крају од истине. Јер, циљ штедње јесте да ослободи радну снагу ради њеног коришћења за производњу станова, фабрика, путева, машина и сличног. Међутим, уколико за те послове већ стоје на располагању огромни вишкови незапослених, штедњом се само још више повећавају постојећи вишкови, односно расте незапосленост. (Ц. М. Кејнз, јануар 1931)

Поставља се питање зашто енормне државне интервенције (четвртина БДП-а у 2008. према подацима Базелске банке) протеклих година нису дале резултате сличне онима из тридесетих година прошлог века? Одговор је једноставан – тај огромни новац није био усмерен на подстицање агрегатне тражње, већ на социјализацију губитака које су направили хазардери – „иноватори” у банкама и на тржишту капитала, посебно хипотекарном. Рачуне њихове инвентивности још увек плаћају порески обвезници.

* *Институт економских наука, Београд*

Властимир Вуковић*

ЕУ дрма грип, а Србија прехлађена

Смањење извоза и продуктивности, скупље финансирање државног дуга, раст незапослености и успоравање привредне активности осетиће се у нашој земљи

Криза евра подстиче ризик додатног привредног затварања Фото Ројтерс

Последњих неколико месеци Немања Попов, директор „Центропроизвода”, с великом пажњом прати вести из Европе. Као неко ко ради у производњи, врло добро зна да Србија више од половине свог извоза пласира на европско тржиште, што значи да се сваки неповољан развој догађаја пресликава и код нас. Заговорник је става да кад Европу дрма грип, Србија мора да буде прехлађена.

– Криза је толико озбиљна да прети да уздрма темеље евро-зоне. Европа је сада као минско поље, а Немачка је јединица за уклањање мина која покушава да ситуацију држи под контролом. Ако дође до неког негативног сценарија, не може ни нама бити добро – убеђен је Попов.

Пре само годину дана ситуација је била потпуно другачија. Очекивало се да ће, уместо другог таласа кризе, Стари континент почети да се опоравља од последица рецесије. Уместо добрих вести, стигла су озбиљна упозорења. Због тога је наш саговорник убеђен да су пред нама године спорог опоравка и да се никада нећемо вратити на онако амбициозне стопе раста као пре кризе.

– У зависности од развоја догађаја спремили смо неколико сценарија за 2012. годину – открива Попов своју стратегију пословања.

Најпесимистичнија верзија подразумева распад Европе и пропаст евра, а најоптимистичнија – стабилност Уније.

– Што је говорио друг Тито, припремамо се као да ће свакога дана бити рат, а живимо као да ће наредних 100 година бити мир – нашалио се Попов.

Пет највећих економских проблема Европе

1. Криза јавног дуга

Скупље државно задуживање;
Повећање јавног дуга и његово
отежано финансирање; Раст
камата на еврообвезнице ①.

2. Висока јавна потрошња и буџетски дефицити

Притисак да се јавна
потрошња и минус у
каси смање;
Мање пара за
државне интервенције;
Слабији прилив капитала ②.

3. Ниске стопе раста

Успоравање привредног раста;
Смањење извоза; Смањење
увоза; Оклевање инвеститора;
Пад индустријске
производње ③.

4. Незапосленост

Повећање незапослености;
Повећање сиромаштва; Пад
куповне моћи; Реални пад
зарада ④.

5. Повећање разлика између развијених и неразвијених земаља

Успоравање европског
пута ⑤.

Последице по Србију

Каже и да су у фирми направили систем раног препознавања ризика, јер није проблем за предузеће кад је свесно опасности да се припреми. Муке нестају кад смо несвесни ризика, додаје.

И Никола Фабрис, професор Економског факултета, такође с великом пажњом прати дешавања у Европи. Вести да она пати од кризе јавног дуга, а да се незапосленост повећала, а минуси у касама порасли „чита” на српски начин:

– Србија је мала и отворена економија и у великој мери је подложна европским шоковима. У првом реду, тамошња криза ће се код нас осетити преко смањења извоза. Због раста ризика пословања порашће каматне стопе и због тога ће сервисирање дуга постати скупље. Такође, нестабилност у региону ће се одразити и на прилив страних инвестиција – каже Фабрис.

Ризик може и да се прелије преко банкарског сектора у случају да матице овдашњих филијала западну у финансијске проблеме, додаје. Брине га то што је степен неизвесности у Европи изузетно висок и што му се чини да се води нека врста психолошког валутног рата. Кад то каже, мисли на однос евро–долар.

– Не мислим да се европски проблеми могу решити за годину дана, али верујем да ће 2013. године доћи до неког благог опоравка. Али ситуација је неизвесна за предвиђања било које врсте – каже Фабрис.

Што се тиче Небојше Савића, професора на Факултету за финансије, економију и администрацију, три су кључна европска проблема која се преносе и на нас.

– Први је криза јавног дуга и повећање буџетских дефицита, други је нефлексибилно тржиште рада и раст незапослености, док је трећи проблем пад конкурентности европског тржишта, које све више почиње да заостаје за Америком – објашњава професор Савић.

Ако се незапосленост у ЕУ повећава, а економски раст стагнира, онда то доводи до хлађења тражње, додаје. За нас то значи пад извоза, смањивање привредне активности, мањи прилив страног капитала, али и раст каматних стопа, сматра Савић.

Какав одговор онда креатори фискалне политике треба да спреме?

– Чини ми се да је наш проблем то што се стално вртимо у круг – примећује наш саговорник. Сваке године се залажемо за смањење јавне потрошње и редовно у буџету предвидимо већа капитална улагања, али суштински ништа од тога не чинимо. Само се декларативно боримо за те циљеве, а у пракси радимо другачије. Наша јавна потрошња је из године у годину све већа, а ребалансом буџета се капитални издаци увек преусмере у друге сврхе. То значи да сваке године, на рачун повећања текуће потрошње, жртвујемо развој и исисавамо потенцијал из привреде – каже Савић и додаје да је крајње време да нешто конкретно предузмемо.

Према оцени Владимира Глигорова, професора Бечког института за међународне економске студије, проблем је то што Европи тренутно прети рецесија и продужена стагнација. Пред изазовом је и банкарски сектор коме прети банкротство уколико Европска централна банка не обезбеди безграничну потпору ликвидности и ако се не реструктурирају банке које имају проблеме.

– Одрживост јавних дугова може довести до распада евро-зоне уколико се не преузме заједничка одговорност за тај проблем и не обезбеди заједничка контрола јавне потрошње уз пореску реформу – сматра професор Глигоров.

Једна од брига је и конкурентност и политика курса. Јер, како објашњава Глигоров, ЕУ је подељена на део који је конкурентан и део који то није. То сугерише потребу слабљења евра и смањење трошкова у неконкурентним земљама, које су углавном на југу Европе, додаје. Зато је, сматра Глигоров, потребна додатна либерализација тржишта како би се подстакло предузетништво и иновативност, уз шта иде и реформа система образовања и повећано улагање у науку и стручност.

– Србија спада у земље са изразито неконкурентном привредом која је ослоњена на финансирање из иностранства, пре свега из земаља евро-зоне. Због тога, проблеми са којима се суочава ЕУ веома много утичу на прилив страних средстава и ограничавају могућност експанзије извоза. Посебан је ризик евентуалне ренационализације новца у евро-зони што би ставило Народну банку Србије пред озбиљне дилеме. Уз то, српски политичари су склони национализму у привредној политици тако да постоји ризик додатног привредног затварања, што се сада заговара политиком ослањања на сопствене снаге – закључује Глигоров.

А. Телесковић

Помршени рачуни министра финансија

О томе колико се ситуација у Европи пресликава на нас најбоље показује какве је последице имало смањење раста у евро-зони на свега 0,2 одсто. Министарство финансија морало је да направи нове макроекономске пројекције за 2012. годину. Тако је уместо три, економски раст смањен на један одсто, док ће извоз уместо за 13,5 порастати за 10,2 одсто. Прогнозиран је раст увоза у идућој години од 5,5 одсто, што је за 3,3 одсто мање него у претходној прогнози. Са друге стране, минус у каси је повећан са 3,9 на 4,25 одсто.

Када је о овој години реч, процењено је да ће инфлација износити 7,7 одсто, уместо највише шет одсто. Раст извоза биће 14,9 а увоза 11,2 одсто, док ће спољнотрговински дефицит бити 15,3 одсто БДП-а.

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/ciricopravdani-zahtevi-privrednika>

Ћирић:Оправдани захтеви привредника

Министар економије и регионалног развоја Небојша Ћирић изјавио је данас да су потпуно оправдани захтеви привредника упућени НБС и да би смањивање обавезне резерве представљало корак у добром правцу.

Таква мера би као ефекат имала већи обим финансирања за домаћа предузећа и ниже камате, односно јевтиније кредите, рекао је Ђирић, гостујући на РТС-у.

Он је најавио да ће следећа година бити тешка као и текућа, а да би могла бити и још тежа због ситуације у ЕУ и еврозони.

Према његовим речима, неопходан је стабилан курс динара у односу на евро, јер континуиране велике флукуације динара врше дисторзију биланса и пословања домаћих предузећа и чини њихово пословање непрофитабилним и неизвесним.

Он је најавио да ће до краја године бити обелодањен предлог закона о редовности плаћања и да је премијер Мирко Цветковић најавио да повећања ПДВ-а до краја мандата ове владе неће бити.

У току су анализе да се општа стопа пореза и доприноса на плате смање, што би омогућило лакше пословање и омогућило и послодавцима да запошљавају нове људе и да се легализује статус људи који раде у сивој зони, рекао је Ђирић.

Он је истакао да је у последње две или три године висока стопа незапослености, што је директан ефекат светске економске кризе и да је она сада на нивоу од 22 одсто, а да не очекује да буде отпуштања хиљада или десетина хиљада.

Међутим, ако се ситуација у еврозони погорша и ако на тржиштима као што је Италија, где извозе домаће компаније, дође до пада тражње и опадне извоз Србије и буде смањена производња, могући су поремећаји на домаћем тржишту, рекао је Ђирић.

У директном разговору представника Владе, НБС, банака и привредника мора се наћи решење које ће бити адекватно и прихватљиво, додао је Ђирић.

Он је подсетио да је са ММФ прогнозирано да ће ове године раст бруто домаћег производа бити три одсто, а следеће године четири, што је морало да буде ревидирано услед ситуације у еврозони.

Ђирић је подсетио да су три главна трговинска партнера Италија, Немачка, Аустрија и земље ЦЕФТА, односно бивше Југославије и да главни инвеститори долазе из ЕУ и да је потребно помоћи домаћим компанијама да наставе да извозе на та тржишта.

Он је рекао да је у погледу "Фијата" ситуација у Србији непромењена и да ће у марту, најкасније у априлу бити пуна серијска производња и права фабрика која ће производити око 200.000 аутомобила. (Танјуг)

<http://www.dnevnik.rs/drustvo/lekarsku-platu-odredjuju-pacijenti>

Лекарску плату одређују пацијенти

Измењени Закон о платама у јавним службама, о којем посланици Скупштине Србије још нису завршили расправу, донеће нови начин обрачуна и исплату зарада свима у јавним службама, а први ће их на својим леђима осетити здравствени радници.

Наиме, министар здравља Зоран Станковић процењује да би се по новом моделу обрачуна зараде око 104.500 запослених у здравственим установама састојале из три дела: основне плате, зараде по основу учиника и додатка на плату.

Примена би конкретно значила да се основна зарада запослених у здравству смањује на 90 одсто садашње и да се на то може додатно зарадити само по учинку и броју лечених. Мада је овај нови модел обрачуна зарада у здравству најављен пре неколико година, синдикати су против предложених решења и траже да се измене Закона повуку из скупштинске процедуре јер сматрају да су плате запослених иовако мале. За зараде и превоз 104.500 запослених у јавном здравству, од којих су само 20 одсто лекари, 52 одсто медицинско, а 28 одсто немедицинско особље, сваког месеца се издваја седам милијарди динара, што на годишњем нивоу чини готово 90 милијарди. Просечна плата медицинских сестара је 30.000 динара, лекара опште праксе 50.000, а лекара специјалисте 70.000. Ако се просечна зарада здравствених радника пореди с тек саопштеним подацима о просечној плати у Србији прошлог месеца, која износи нешто више од 38.000 динара, јасно је да медицинске сестре месечно не зараде ни републички просек, док лекари специјалисти добијају мање од две просечне зараде. Можда је у тим цифрама и разлог зашто се лекари сматрају најкорумпиранијим у овој држави.

Синдикати запослених у здравству и социјалној заштити не пристају на то да се плата смањи ни за пару и најављују штрајк. Тим пре што нико од лекара не може да „тера“ пацијенте да им долазе, а по предложеним изменама би то сада морали да чине јер им од броја оних које свакодневно лече директно зависи зарада. Долази се у ситуацију, скрећу пажњу синдикалци, да лекари који имају највише пацијената, па самим тим и највећи учинак, зарађују најдебље коверте, док они који хоће да раде али немају довољно пацијената, остају празних џепова.

Љ. Малешевих

Измене закона о социјалним доприносима

У скупштинску процедуру стигао је предлог измена и допуна Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање којим ће бити укинута двоструко опорезивање приватних предузетница док су на породилском одсуству. Пореска управа је од почетка прошле године слала решења по којима су приватним предузетницама за време породилског одсуства и одсуства ради неге детета утврђени доприноси за обавезно социјално осигурање по основу самосталне делатности. Од породилца је тражено да, осим накнаде за зараде, плате и доприносе као да нису на породилском одсуству. Сада се та обавеза укида и оне више неће морати за време породилског одсуства да плаћају доприносе.

ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД

http://www.pregled.rs/drustvo_i_ekonomija.php?vest=100041

Штрајк у 146 школа, почела исплата награда

"За данас, али ни до краја првог полугодишта није предвиђен наставак јуче започетог штрајка који је одржан у 146 основних и средњих школа, истиче за "Привредни преглед" Миодраг Скробоња из руководства Уније синдиката просветних радника Србије (УСПРС). Скробоња објашњава да је у 36 школа дошло до потпуне обуставе, док су у 110 запослени скратили часове, уз одржавање наставе у оквиру законског минимума процеса рада. У Београду је штрајк подбацио и одржан је само у Основној школи "Кнез Лазар" из Лазаревца. "Иако се очекивало и најављивала обустава у далеко више, 700 образовних установа, до тога није дошло, објашњава Скробоња, јер је почела исплата јубиларних награда за 2011. годину. Међутим, још увек су

спорне исплате награда за 2009. и 2010. годину и уколико се те накнаде (од половине до једне и по плате) не исплате до 31. децембра, у другом полугодишту настава неће почети. Засада, како тврде у УСПРС овај ултиматум и штрајкачке захтеве подржавају и из струковног синдиката Независност, Синдиката запослених радника у просвети, док се Синдикат образовања Србије (СОС) није изјаснио о прикључењу штрајку. Председник Уније Драган Матијевић наводи да држава укупно дугује 1,5 милијарди за 25.000 просветара који потражују награде за дугогодишњи рад. Бранислав Павловић, председник СОС тврди да одлука о штрајку није донесена, али се размишља и о тој опцији, због још крупнијих проблема, пре свега - непотписивања протокола о цени рада за 2012. годину са ресорним министарством и представницима Владе. Д. С.

РТВ

http://www.rtv.rs/sr_lat/ekonomija/sednica-socijalno-ekonomskog-saveta-srbije_286754.html

Седница Социјално-економског савета Србије

Извор: Танјуг

Социјално-економски савет Србије одржаће данас 46. редовну седницу, на којој ће једна од главних тема бити анализа примене Социјално-економског споразума за 2011. годину.

На седници ће се расправљати и о радној верзији Нацрта закона о изменама и допунама Закона о раду, саопштио је Секретаријат Социјално-економског савета.

По завршетку седнице биће одржана конференција за новинаре, на којој ће учествовати чланови Колегијума Савета - министар рада и социјалне политике Расим Љајић, председавајући Савета и председник Савеза самосталних синдиката Србије Љубисав Орбовић.

Новинарима ће се обратити и председник Уније послодаваца Србије Небојша Атанацковић и председник Уједињених гранских синдиката "Независност" Бранислав Чанак, наведено је у саопштењу.

Velika konkurencija na tržištu rada

Svako slobodno mesto juri 175 nezaposlenih

SUZANA LAKIĆ

Na jedno slobodno radno mesto konkuriše 175 nezaposlenih, što je u odnosu na jun ove godine rast od 20,3 odsto, upozoravaju u Narodnoj banci Srbije. Direktori firmi tvrde da situacija nikada nije bila gora i da ljudi svakodnevno dolaze da traže posao, novac za lečenje ili za preživljavanje. Najviše zahteva ima u manjim sredinama gde se ima onih koji se žale o da im smeta postojanje fabrike u naselju samo da bi istrgovali radno mesto.

Premijer Mirko Cvetković izjavio je nedavno da broj zaposlenih raste. Podaci Nacionalne službe za zapošljavanje pokazuju da je od juna do septembra posao našlo oko 18.000 ljudi i da je zaposlenost povećana za 8,3 odsto, ali detaljnija analiza tržišta rada ukazuje da je potraga za poslom i dalje akutni problem Srbije. U NBS ne kriju da su kretanja na tržištu rada nepovoljna, ali i da ne očekuju skorajnje poboljšanje.

- Broj nezaposlenih po slobodnom radnom mestu je nastavio da raste. Krajem trećeg kvartala on je iznosio

Do drastičnog pogoršanja situacije došlo u poslednja tri meseca, privrednici primaju sve više molbi za posao

Konkurencija za posao povećana za petinu: Jedan od sajmova zapošljavanja FOTO: BETA

175, što je za tri meseca rast za petinu. Takođe, prema aprilskoj anketi o radnoj snazi stopa nezaposlenosti je bila visoka i iznosila je 22,2 odsto, a obzirom na spor oporavak privrede i nedo-

voljnu fleksibilnost tržišta rada, ne očekujemo da će oktobarska anketa pokazati njeno veće smanjenje - pesimistični su u Narodnoj banci Srbije.

Privrednici tvrde da je najteže u manjim sredinama, a Miroslav Bogičević, vlasnik "Farmakoma", kaže da je sve veći jad i beda. U poslednje vreme se, kako tvrdi, često iznenadi na šta su ljudi spremni da bi se domogli posla.

- Ne zovu me samo za posao, već i za rešavanje egzistencijalnih pitanja i lečenje. Pritisak je sve veći, a zahtevi su različit. Nedavno sam angažovao i lekara koji proverava da li su zahtevi za lečenje opravdani i ispostavi-

vilo se da nisu u deset odsto slučajeva. U poslednje vreme čak dolaze ljudi koji se žale na prisustvo fabrike. Na kraju se ispostavi da hoće da istrguju da ih zaposlim. Takođe, sve je više i malih firmi koje od mojih fabrika traže saradnju, samo da bi opstale - kaže Bogičević za "Blic".

I u "Metalac" iz Gornjeg Milanovca svakodnevno stižu molbe, što za posao, što za različite vrste pomoći.

- Dovoljno je da u novinama pojavi jedan afirmativan tekst o firmi, pa da vam u narednih pet dana dođe desetina zahteva za posao, lečenje ili novčanu pomoć. Bilo je ovoga i ranije, ali imam osećaj da su danas zahtevi mnogo češći - kaže

direktor Petrašin Jakovljević za "Blic".

Pad zaposlenosti je rastao u javnom sektoru i građevinarstvu i ovde su od juna do septembra posao izgubila 1.663 lica. Uposlenost je istovremeno rasla u sektoru usluga i prerađivačke industrije, čime je samo kompenzovan negativan trend. Do posla se lakše dolazilo u trgovini i obrazovanju, ali je generalno ocena da se uslovi na tržištu rada nisu poboljšali.

- Na birou sam duže od dve godine i ne znam ni sam koliko još dugo. Završio sam tehnologiju, ali ne vidim perspektivu. Čini se da je sve stalo i da ću tapkati u mestu još najmanje godinu dana. Juče sam video oglas na jednoj pekari, traže prodavca. Sutra idem na razgovor, ali ne gajim veliku nadu jer mnogi danas priželjkju bilo kakav posao - priča nam jedan od upornih žitelja glavnog grada koji se redovno prijavljuje Zavodu za zapošljavanje.

Ekonomista Ljubomir Madžar kaže da podatak 1:175 samo na plastičniji način govori kolika je nezaposlenost u Srbiji.

- Dramatična situacija na tržištu rada sada je predstavljena i na jasniji način. Podatak je frapantan, ali nije iznenađenje. Takođe, zaposlenost koju imamo je rovita i dugoročno neodrživa jer je dobar deo privrede zasnovan na uvozu za koji se vežu saobraćaj, tranzit, bankarstvo i osiguranje. To znači da kad se uvoz vrati na nivo koji odgovara našim izvoznim mogućnostima, treba očekivati i pad ovih delatnosti, a onda i novo smanjenje broja radnih mesta - kaže Madžar za "Blic".

Bez posla 52 doktora i 835 magistara

Na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje je 57.000 lica sa višom školom i fakultetom, 835 magistara i 52 doktora nauka. Do posla najbrže dolaze IT stručnjaci, inženjeri elektrotehnike, ekonomisti (oblast finansija), te grafičari, inženjeri građevinarstva i farmaceuti. Na ovoj listi su i lekari specijalisti (oftalmolozi, ginekolozi, anesteziolozi i onkolozi), kao i veterinari.

